

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополі кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно \$500, піврічно 5\$000.
Для Галичини річно 72 корон.
Для України 36 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“

Jornal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від
стиха. Більші по 200 рс. За вся-
кі оголошення платити ся згори.

I-PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“. — З Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми Українці до скопу
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

По ділах пізнаєсь людей!

Перед цілим світом Поляки кричать, що за культурний нарід, однак поступоване інше. Щоб переконатись за сю культурність вистарчить вглянути у відносини Поляків до Українців в Сх. Галичині. Годі висказати що сей бідний нарід терпів від соток літ та що тепер терпить на власній земляній.

Перед світом Поляки рахують ся за католиків, що слухають Риму і залюбки називаються «ржи-мско-католицькими». Але зглядом Українців є вони лише Поляками — шовіністами, що хотять української землі і народу до служення їм і їх ціллям.

Жвалять ся вони, що у них за життя старої Польщі була релігійна свобода для всіх. Але хто знає історію, той знає, що це лож. Українці, греко-католики не мали її в Польщі ніколи окрім кількох одиниць. Загал Поляків тримався все засади, що в Польщі можуть бути лише Поляки, і перетягали всіх на Поляків і свою віру. Навіть Жидів робили Поляками, як свідчить назва «Поляци мойже-шовеґо визнання». Українці мали стати Поляками або панськими наймитами, а споконвіку українська земля мала бути панською, бо Полякам сього треба було до їх пляну будови Польщі «од моржа до моржа». Усьо, навіть віра малаби їм до тих плянів служити.

Польська шляхта загнала Польщу до розбору своїм гулянням і нетолеранцією релігійною, — Польща «нержондем» стояла і впала.

Але по великій війні прийшли нові часи. Польщу воскресили. Вислана з Франції армія Галера

бливо Українців так греко-католиків як і «православних».

Чи послухали вони?

Поляки ані не забули нічого з історії ані нічого не навчилися. Не послухали вони аліантів, бо армія Галера заняла Галичину, поарештувала понад тисячу українських священників, з Митрополитом, порозганяла українську інтелігенцію, а землю стала колонізувати Мазурами. Не послухала і Папи, бо очевидно стали заводити польську віру зі своїми біскупами і ксьондзами тоді, коли питомих українських священників з Митрополитом тримали в неволі. З тою чорною плямою на своїй новій історії пішли на Київ...

Но дістали по шкірі і вернули до дому зі стратами світ застрашаючими і доїхали собі небажаного кінця на самім початку нової Польщі.

Чиж чого хоч тепер навчилися? Чи «мондри Поляк по шкодзе»? Де там! «Поляк пшед шкодом і по шкодзе — глупі», казав вже перший польський писатель. І то свята правда.

По Падеревським і Скульським прийшов на приміра хлоп, Віленти Вітос. Він вилаяв польських панів за те, що запропастили землю та беруться до колонізації українських земель Мазурами, бо — каже — вони не сміють пустити землі з рук, бо Польща тільки так далеко сягає, як далеко земля є в польських руках. Польща без «русских» земель неможлива.

«Польська, Русь і Литва — то наша модлітва» — кажуть й нині, по тій війні, котра пожерла вже коло двацять мільонів забитих людей! — по неудачній виправі на Київ! — по остереженню аліантів і Папи!

та, Міцкевича а також теперішнього президента Польщі, генерала Пілсудського. Ми хочемо відзискати то, що є наше власне».

Не можуть жити без Литви і Руси і конєць!

Але Литва і Русь — Україна сказали вже виразно, що вони мають польських «ржондів» доста і хочуть бути независимими. І мають право не лиш сказати, але і мати.

Поляки загирили Польщу раз і тою самою політикою тепер другий раз. Їх доля нині незавидна. І святий Боже не допоможе, бо Литва й Україна також Божі — навіть після польської релігії — і їм у Бога належить ся свобода, окуплена кровавим потом на ланах панських дідичів і потоком крові проллятої у цій великій війні за самовизначення народів.

Досить паленства і крові — час мира і справедливости уже надійшов! Жадних імперіялістичних політиків не час вести — свобода для всіх! Час опам'ятатися вам панове Поляки; досить вже наїлися нашої кривди. Ми вам добра желаємо — у Польщі, а Литви і України ви не втримаєте ніколи бо ви вже так слабкі, що й Польщу — чисто вашу — буде вам трудно тримати бо Ви не Англіїці — а Поляки з польською думкою.

На польський «католицький» рекорд приходять арештування Митрополита і тисяч священників в Галичині, і знищення семинарів шкіль, книжок, друкарень і молитословів та букварів, збурення Собора св. Володимира в Києві, заложення цольських біскупств в Тернополі і Коломиї і недопущення Папського Апостольського Делегата Дженокі на Україну і

ротам, котрими опікується Митрополит. Він поїхав до Варшави, по позволення виїхати на Україну під мандатом Польщі, але його Поляки туди не пустили бо «це булаби побіда Українців». Мимо всіх старань Пілсудський не пустив Папського делегата до Галичини «бо там його (Пілсудського) не слухають». Папський Делегат лише написав лист до Львова і вислав туди понад півтора тисяч польських марок від Папи, сам вернув вже до Риму назад. Папа сам вислав на Україну два вагони ліків для хрих вартости три мільони польських марок. Сиротинці у Львові, Станиславові і Перемишлі дістали вже част з того. Але решта лежить ще у Варшаві до часу, доки воєнні рухи в Галичині не дозволять перевести цих так потрібних там скарбів.

Митрополита просять Поляки до Варшави на нараду, але він не хоче їхати, бо вони ані одної обіцянки не сповняють, а на пусті комедії Митрополит відмовив помочі, бо займаєсь лише сиротами і школами, чим політики у війні зовсім не гризуться.

Сумні, дуже сумні вісти читаємо зі старокраєвих часописів і листів. А всьо свідчить яка то справді польська культура.

Чим то скінчиться? Чи Поляки вилічаться зі свого шовінізму? Це їх справа але одночасно і наша. Мирова нарада в Лондоні певно не забуде і про нас.

Під польськими «ржондами» не згодяться Українці ніколи оставати, досить їм сього!

Два договори Франції.

В останньому часі Франція заключила договір з Вранглем. На підставі цього договору, поминаючи його політичну й війскову сторону, Франція хоче забезпечити собі на Україні і в Росії великі економічні й господарські користи. Передовсім Франція зобов'язує Врангля до сплати всіх російських довгів з усіма гарантіями. Навто маєть ся ви-

ім і їх ціллям.

Квалються вони, що у них за життя старої Польщі була релігійна свобода для всіх. Але хто знає історію, той знає, що це лож. Українці, греко-католики не мали її в Польщі ніколи окрім кількох одиниць. Загал Поляків тримався все засади, що в Польщі можуть бути лише Поляки, і перетягали всіх на Поляків і свою віру. Навіть Жидів робили Поляками, як свідчить назва «Поляци мойже-шовеґо визнання». Українці мали стаги Поляками або панськими наймитами, а споконвіку українська земля мала бути панською, бо Полякам сього треба було до їх пляну будови Польщі «од моржа до моржа». Усього, навіть віра малаби їм до тих плянів служити.

Польська шляхта загнала Польщу до розбору своїм гулянням і нетолеранцією релігійною, — Польща «нержондем» стояла і впала.

Але по великій війні прийшли нові часи. Польщу воскресили. Вислана з Франції армія Галера мала завести порядок в Польщі; але не мала бути ужита проти Українців. Така була воля аліантів. Папа написав до Варшави остереження, щоби Поляки в новій Польщі були справедливі зглядом інших віроісповідань, осо-

до дому зі стратами свої заграшаючими і доїхали собі небажаного кінця на самім початку нової Польщі.

Чи ж чого хоч тепер навчилися? Чи «мондри Поляк по шкодзе»? Де там! «Поляк пшед шкодом і по шкодзе — глупі», казав вже перший польський писатель. І то свята правда.

По Падеревським і Скульським прийшов на примієра хлоп, Вінциенти Вітос. Він вилаяв польських панів за те, що запропастили землю та беруться до кольтонізації українських земель Мазурами, бо — каже — вони не сміють пустити землі з рук, бо Польща тільки так далеко сягає, як далеко земля є в польських руках. Польща без «руських» земель неможлива.

«Польська, Русь і Литва — то наша модлітва» — кажуть й нині, по тій війні, котра пожерла вже коло двайцять мільонів забитих людей! — по неудачній виправі на Київ! — по остереженню аліантів і Папи!

Засліплені Поляки толкують перед світом так: «Не можемо зречися Русь і Литви, бо Косцюшко найбільший Поляк з Поляків, уродився на Білій Русі; і та сама Русь була вітчиною і місцем уродження найбільшого польського пое-

пролятої у цій великій війні за самовизначення народів.

Досить шаленства і крові — час мира і справедливости уже надійшов! Жадних імперіялістичних політиків не час вести — свобода для всіх! Час опам'ятатися вам панове Поляки; досить вже наїлися нашої кривди. Ми вам добра желаємо — у Польщі, а Литви і України ви не втримаєте ніколи бо ви вже так слабкі, що й Польщу — чисто вашу — буде вам трудно тримати бо Ви не Англіїці — а Поляки з польською думкою.

На польський «католицький» рекорд приходять арештування Митрополита і тисяч священників в Галичині, і знищення семинарів шкіл, книжок, друкарень і молитословів та букварів, збурення Собора св. Володимира в Києві, заложення цольських біскупств в Тернополі і Коломиї і недопущення Папського Апостольського Делегата Дженокі на Україну і до Галичини. Такого брудного рекорду не мають навіть Німці ні Москалі, — це польська свобода релігії!

Папа видячи польську заґоністість, вислав до Українців спеціального Делегата Монсінґора Дженокі з грішми на поміч си-

тами і школами, чим політики у війні зовсім не гризуться.

Сумні, дуже сумні вісти читаємо зі старокраєвих часописів і листів. А все свідчить яка то справді польська культура.

Чим то скінчиться? Чи Поляки вилічаться зі свого шовінізму? Це їх справа але одночасно і наша. Мирова нарада в Лондоні певно не забуде і про нас.

Під польськими «ржондами» не згодяться Українці ніколи оставати, досить їм сього!

Два договори Франції.

В останньому часі Франція заключила договір з Вранглем. На підставі цього договору, поминаючи його політичну й війскову сторону, Франція хоче забезпечити собі на Україні і в Росії великі економічні й господарські користи. Передовсім Франція зобов'язує Врангля до сплати всіх російських довгів з усіма процентами. Надто мається видати на експльоатацію французького капіталізму всі російські європейські залізниці; Франція булаби уповажнена до стягання мита на суші й у пристанях Чорного і Азовського моря; далі до диспозиції

М. Гоголь.

Тарас Бульба.

(ПОВІСТЬ).

26)

Довго ще ті товариші, що оставались, махали їм здалека руками, хоч нічого не було видко. А як вернулись та стали на свої місця, та побачили при ясних зорях, що половини маж уже не було на місці, що багатьох-багатьох товаришів нема, — невесело зробилось у кожного на серці, і всі задумались поневолі, понуривши в землю свої гулящі голови.

Тарас бачив, як засумували козацькі ряди, і як сум, що не личив хороброму лицарству, став тихо обгортати козацькі голови; але він мовчав, бажуючи, щоб пройшов жаль, який викликало в їх душі розстанне з товаришами. А тим часом готував ся враз і нежданно розбурхати їх усіх, гукнувши по козацьки, щоб знову ще з більшою силою, як перше, вернулась до кожного в душу бадьорість, — до чого здатна тільки одна славянська натура, широка й могутня натура, перед иншими — як те море перед мілкими ріками: коли час бурливий, воно реве і гремить, піднімаючи горами хвилі, яких не підняти безсилім рікам; колиж вітру нема і тихо, воно яснійше всіх рік розстеляє свою безмежну, як скло блискучу поверхню, вічний чар очам.

І звелів Тарас розвантажити своїм слугам один з возів, що стояв осторонь. Більший і міцніший за всіх був він у козацьким таборі; подвійною, міцною шиною були обтягнуті його дебелі колеса; важко був він навантажений, вкритий попонами, грубими воловими і обв'язаний туго смоденими шнурками. На с'єм возі були самі боклагги й барила старого доброго вина, що довго лежало в пивницях у Тараса. Взяв він його про запас на той торжественний час, щоб, коли лучить ся велика хвилиня і таке діло, достойне перелазі нащадкам, щоб кожному козакови дісталось випити заповідного вина, щоб у величню хвилину й величне почуття обгорнуло душу чоловіка. Почувши полковничий наказ, челядь кинулась до воза, шаблями перетяли міцні шнурки, поздіймали товсті волові шкіри й попоми й поздіймали з воза боклагги й барила.

— А беріть усі — промовив Бульба всі, скільки вас є, беріть, що в кого є: ківш або черпак, що коня напуваєте, або рукавицю або шапку, а то й прямо підставляйте пригорці.

І всі козаки, скільки їх було, брали — в кого був ківш, в кого черпак, що ним коня напував, в кого рукавиця, в кого шапка, а хто підставляв свої пригорці. Всім їм Тарасові слуги, ходячи поміж рядами, наливали з боклаг і барил. Але Тарас не казав пити, поки не дасть

знаку, щоб випили всі разом. Видко було, що він хотів щось сказати. Знав Тарас, що й як не сильне старе добре вино само по собі, що й як не здатне воно підбадьорити дух чоловіка, та коли до нього ще добре слово додати, то вдвоє міцніша буде сила вина і духа.

— Я частую вас, пани брати, — так почав Бульба, — не за те, що ви обрали мене своїм отаманом, хоч воно честь велика; і не з приводу прощання з нашими товаришами: ні, не пора тепер на одно і друге; не така тепер перед нами хвилиня. Перед нами діло великого поту, великого козацького лицарства! Так випемо, товариші, випемо разом, наперед за святую віру, — щоб прийшла, нарешті та година, щоб по всьому світу розійшлась і скрізь щоб була одна свята віра, і бісурмени, скільки їх є на світі, щоб усі стали християнами! Та за одним вже разом випемо і за Січ, щоб вона довго стояла на погибель усьому бісурменству, щоб кожного року виходили з неї лицарі, один одного ліпші, одне одного красиві. Та вже разом випемо й за нашу власну славу, щоб згадали внуки і сини тих внуків, що були колись то такі, що не проромили товариство і не видали своїх. Так за віру, пани брати, за віру!

— За віру! — загомоніли ті, що стояли в ближніх рядах, густими голосами. — За віру! — підхопила дальші, і

всі, що були, старі й молоді, випили за віру.

— За Січ! — гукнув Тарас і високо підняв над головою руку.

— За Січ! — озвались густим гомоном в передних рядах.

— За Січ! — промовили тихо старі, моргнувши сивим вусом; і стрепенувшись як молоді соволята, загомоніли молоді:

— За Січ! — і чуло далеко поле, як поминали козаки свою Січ.

— Тепер остатній ковток, товариші, за славу і всіх християн, які живуть на землі!

І всі козаки до одного випили остатній ковток за славу і всіх християн, які живуть на землі. І довго ще лунало по всіх рядах поміж усіми курінями: «За всіх християн, які живуть на землі!» Вже пусті були ковлі, а козаки все ще стояли, піднявши руки; хоч весело дивили ся очі, роз'яснені вином, але тяжко задумались вони. Не про користь і здобич на війні тепер думали вони, не про те, кому пощастить ся набрати червінців, дорогої зброї, шитих жупанів і черкеських коний; але про те задумались вони — мов орли, що посідали на верхівях кам'яних гір, з яких далеко видко море, що без краю розстелилось, засіяне, як малими пташками, галерами, кораблями й усякими човнами, обгороджене з усіх боків ледви видними берегами з при-

Франції малобися полишити на певний протяг літ добуток продукції збіжа України й Кубанщини, три четвртини продукції нафти і бензини і продукцію вугля донецького байсену. На підставі цього договору Франція моглаби експлоатувати незміримі багатства й людську працю на території цілої України й Росії.

На днях йдуть у Парижі переговори між Францією і Польщею в справі заключення торговельного договору між цими обома державами. На підставі доставшихся до публичного відома вістей цей договір має полягати на тому, що Польща має достарчати Франції дерева, лену і цукру, а за це одержувати текстільні й металеві фабрики та штучний навіз. Надто має Франція мати участь у тютюнево-му монополі і одержати значні концесії в нафтовому промислі. Само собою розуміється, що Польща є зобовязана заплатити Франції усі кошти, затягнені там на ведення війни. Крім цього, вже давній зобовязалася Польща достарчати Франції значне число польських робітників.

Так виглядають у більших начерках економічні й господарські домагання Франції супроти Польщі. Як що справді дійшло до такого торговельного договору Франції з Польщею, то подібно як в Росії і на Україні, так само й у Польщі майже всі природні багатства і робоча людська сила були би видані на експлоатацію французького капіталу.

Версальським договором накинута Франція Німеччині тяжкі економічні й господарські умовини на довгий протяг часу.

Коли удержавсяби в силі версальський договір і колиби повелася Франції її економічна й господарська політика супроти Польщі Росії й України, тоді ціла Європа й Сибір, почавши від Рену, а скінчивши на Тихому Океані були би виставлені на експлоатацію капіталістичної Франції. Невичерпані природні багатства Європи й Сибіра йшли би на збагачення французького народу й сотки мільонів людей були би запряжені в ярмо французького капіталізму.

Розуміється що проти такого економічного поневолення мусять протестувати й боронитися народи Європи. Це роблять уже Німці, проти цього бореться Росія і Украї-

Франції є сильно натягнені і їх не зможуть усунути ніякі конференції.

В захланности французького капіталу має також своє жерело французька реакція, яка зморою нависає над народи Європи і є причиною теперішних і будучих конфліктів і воєн.

МЕМОРІАЛ

ПРЕДЛОЖЕНІЙ ЙОГО СЪВЪЯТОСТИ ПАПІ.

Предмет: Українське питанє і переслідуванє католицьких Українців Поляками. СЪВЪЯТОСТЕ!

Виконуючи мандат, який їм був повірений правительством Української Республіки і всім українським католицьким клером, представники українського народу при Сьвятій Столиці осміляють ся зложити у стіп Вашої Сьвятости голос їх смутку і стражданя, голос, який вириваєть оя з серцець мільонів вірних глибоко переконаних, що Ваша Сьвятість зверне свої, повні милосордія очи на народ, який за час пять з половиною років безнастанної війни встигав ся по узгірях свого горя — Кальварії, однак не стало йому сил донести сей тяжкий хрест до кінця.

Коли сильні міра сего позатикали уха, щоб не чути сего голосу, український народ паде у стіп Вашої Сьвятости, як послідного свого прибіжця, молисть Вас з глубини свого серця прийняти його під Ваш покров і спасти його від нещастя, яке грозить йому фактом переслідуваня так страшного, що йому подібного не приходило ся жадному народови на цілій кулі земській переживати. Се, що Ваша Сьвятість зволила вже осолодити безчисленні терпіня сего народу, приміром номіноване Апостольського Візитатора і уділене обильної помочи матеріальної, дає ще раз нашому благаню ще більше довіря і дає нам за поруку, що наші уклінні мольби будуть вволені.

Український народ, який числить близько сорок мільонів душ і який стогнав цілі столітя в панським ярмі Росії й Австрії, був колись одним з наймогутніших народів Сходу і хотай він в дійсности належить до православної церкви східної, він, в протягу мінувших століть робив заходи, щоби перейти під ласкавий скиптр заступників сьв. Петра. Олен з його наймогутніших володарів, король Данило, удостоїв ся був корони, яку післяв йому був в році 1253 папа Інокентій IV. і достав був з Риму мандат боронити, згідно з иньшими володарями, західну Европу який тоді загрожували Монголи.

Фактом однак є, що ні тоді, ні на Константинським Соборі, в яким брав участь один український делегат, ні на тім, що відбував ся в Фльоренції, підчас якого Митрополит київський особисто заявив був, що він готов признати зверхність папи, ані в жаднім иньшій случаю його історії, не пошастило ся народови українському допровадити свої заходи до бажаної ціли, себто вернути на лоно правдивої Церкви. Хай же однак Сьвятости не тратить наші до доконаня сього, себто довершеня унії української церкви з Римом. Сьвітлої пам'яті його сьвятість

ВСЯЧІНА.

Польсько-литовський спір перед Лігою Народів.

Пораз перший, як повстала Ліга Народів віддано їй до полагождення спір поміж двома народами. Іменно Рада Ліги Народів радила над справою польсько-литовського пограничного спору. Польських претенсій боронив Ігнаци Падеревські, давнійший польський президент міністрів а справу Литви заступав професор Валдемар, литовський міністер закордонних справ.

Лев Буржує, заступник Франції в Лідзі Народів зажадав, щоб обі сторони предложили письменно меморанда, в яких виложеноб всі ці погляди, які вони виголосили устно. Рішення не западе скорше як слідуєчого тижня, а може ще й пізнійше. Ліга поступає вельми осторожно, бо зроблено нагяк що Литва відмовиться повинувати рішенню наколи присуд не випаде в її користь.

Рада Ліги Народів розуміє, що вона дістала до розв'язання одну з найважніших і найтяжчих справ і що від цього залежатиме даліше в великій мірі авторитет Ліги. Литва не єсть членом Ліги Народів і Трибунал хоче перед проголошенням присуду дістати від обох сторін запевненне, що вони будуть йому повинуватися.

Румунія число 39 в Лідзі Народів.

Румунія власне тепер стала 29-ю державою, що ратифікувала Версальський договір а 39-ю, що приступила до Ліги Народів.

Червоним в Італії передано всі фабрики.

На підставі урядового розпорядження італійського правительства не тільки всі металеві заводи, але таксамо і всі иньші заводи, і всі иньші фабрики в цілій Італії переходять під заряд робітників. Червоним віддану всю власть в фабриках яку вони мають виконувати так довго доніцю справу не порішить її остаточно італійський парламент.

Властители порішили повинуватися приказеві правительства. На випадок, колиб парламент порішив в їх некористь, вони мають дістати від правительства відшкодування.

католицької Австрії зглядом вірного сьвященства страшенно обурило українське населене Галичини, в наслідок чого агітатори православія найшли пригожий ґрунт, для здійсненя їхніх чортівських плянів. Однак мимо сего зловішого поступованя австрійської імперії, мимо того, що православна Росія наслала на наш народ половину свого духовенства, лише мале число сьвященників та сьвітських пішло слідами відступників.

І се все в часі, коли український народ Галичини дав найкращий доказ, що й історія знає, своєї вірности Столиці сьв. Петра і його наслідників. Примір та героїчне саможертвоване нашого Митрополита Його Ексцеленції Андрія графа Шептицького, його незрівняна сила волі і його витривалість без порівняня, були огненною звіздою, якою провадив своє стадо, через що навіть не оден з противників по вірі вернув на лоно правдивої церкви, підчас коли знов иньші висказували ширю симпатію і се безумні

Італійські комуністи перестали бути революціонерами. Вони тепер станули по стороні італійського правительства, Вони заявили, що в занятих фабриках знайшли такі подавляючі докази визиску зі сторони властителей, що саме тільки їх оголошенне дасть їм побіду.

Події по цілій Італії вказують як там глибоко поширилося невдоволенне; мешканці великих каменниць в Римі, яким підвишенно оплату попросту заявили, що каменіці переходять на їх власність і вони не будуть нічого платити, за рентування. Реставраторам в Медіоляні приходиться вічно мати перепалки з робітниками, які приходять до ресторанів і забирають „націоналізовані обіди“.

Мілеран кандидатом на французького президента.

Після загально пануючого переконання вибори нового президента Франції на місце уступившого Дешанеля, відбулися в п'ятницю, 24. вересня. — Дата виборів не буде скорше назначена, аж доки не береться парламент на надзвичайне засіданне; тоді на цім засіданню перечитається резигнація президента Дешанеля яку він на письмі вручив прем'єрови Мілеранови.

Президент Франції хорував безнастанно від дня 30. мая, коли то через припадок випав з залізничного поїзду.

Після загальної опінії новим президентом стане Мілеран теперішній прем'єр, хоть він все ще випирається цього уряду. Другим найсильнішим кандидатом єсть Карло Жонар, спеціальний посол Франції при Ватикані.

Розмова з президентом ірландської республіки.

Кореспондент „Matin-y“ мав розмову з президентом ірландського уряду Гріфітом, який сказав між иньшим: У Шлезвіку, скоро перейшло рішення, яким установлено форму правління над цєю країною. В 1918 році ірландський нарід далеко скорше, як у Шлезвіку великою більшістю заявився також за своєю формою уряду. Відповідно на це був англійський дикий режим гнету. Вибрані ірландським народом послів до свого парламенту, що мали утворити ірландський уряд, арештовано за виімкох трох а один з них, посадник міста Корк, тепер умре в в'язниці у Брікстон. Англійська брутална уоружена сила послуговується воєнними судами, руїнами, мечем і вогнем та всіма можливими формами тероризму, щоби не дати Ірландцям цього, що через голосування в Шлезвіку зберігли там розміщені французькі війська: а саме волю народу, як є найбільш цінним і вимовним чинником для уряду.

Армія Павленка

отримує велику підтримку від Антанти — зброєю і одежою — через Румунію. Після цього почнеться наступ на південь на Одесу.

Протест проти варварства Поляків.

Руйновання Київ Поляками викликало з боку Чічеріна і Раковського протест, який вони відправили до міністрів зак. справ союзницьких країв. В протесті вказується, що варварства польської військової влади перевишило усі акти вандалізму, вчинені підчас великої імперіалістичної війни. Столицю України, Київ, робить ся жертвою нечуваного миру, ця незрівняна перлина штуки цер-

ні на експлуатацію французького капіталу.

Версальським договором накинута Франція Німеччині тяжкі економічні й господарські умовини на довгий протяг часу.

Коли удержавсяби в силі версальський договір і колиби повелася Франції її економічна й господарська політика супроти Польщі Росії й України, тоді ціла Європа й Сибір, почавши від Рену, а скінчивши на Тихому Океані булиби виставлені на експлуатацію капіталістичної Франції. Невичерпані природні багатства Європи й Сибіра йшлиби на збогачення французького народу й сотки мільонів людей булиби запряжені в ярмо французького капіталізму.

Розуміється що проти такого економічного поневолення мусять протестувати й боронитися народи Європи. Це роблять уже Німці, проти цього бореться Росія і Україна. Скорше, чи пізніше також польський народ мусить спротивитися надмірній експлуатації французького капіталу.

З другої сторони апетити французького капіталу викликають зависть і опір капіталізму других народів, а передовсім англійського і італійського капіталу. Із цієї ривалізації французького і англійського капіталу випливають також політичні суперечності обох цих народів. Французька захланність є причиною що відносини Англії і Італії до

бережними, мов мошка, містами й похилими, мов дрібна травиця, лісами. Мов орли оглядали вони кругом себе все поле та свою долю, що чорніла в далині. Буде, буде все поле з облогами й дорогами застане їх білими кістками, щедро полите їх козацькою кров'ю й укрите розбитими мечами, розколотими шаблями і списами: далеко хорозкидають їх чубаті голови з перекрученими й запеченими чубами і низ опалими вусами; будуть орли хижі злітати ся, щоб клювати їх козацькі очі. Але то добро велике козакови лягти в таким широкім полі, на вольній волі! Не погибає ні одно велике діло, і не поляже і не згине козацька слава! Буде, буде кобзар з сивою довгою бородою, а може й молодий душею, та білогословий, співати про них свої могутні думи. І піде про них слава по всьому світу, і все що тільки народить ся по них, буде згадувати їх: бо далеко розносить ся могутне слово, немов той гучний голос мідяного дзвона, в який майстер налив чимало дорогого чистого срібла, щоб далеко розносив ся той голос по полях, по хатах і по палатах, скликаючи рівно всіх до святої молитви.

(Дальше буде).

дає нам запоруку, що наші уклінні мольби будуть вволені.

Український народ, який числить близько сорок мільонів душ і який стогнав цілі століття в панській ярмі Росії й Австрії, був колись одним з наймогутніших народів Сходу і хочай він в дійсності належить до православної церкви східної, він, в протягу минулих століть робив заходи, щоб перейти під ласкавий скиптр заступників сьв. Петра. Олен з його наймогутніших володарів, король Данило, удостоїв ся був корони, яку післав йому був в році 1253 папа Інокентій IV, і дістав був з Риму мандат боронити, згідно з иньшими володарями, західну Європу якій тоді загрожували Монголи.

Фактом однак є, що ні тоді, ні на Константійському Соборі, в якому брав участь один український делегат, ні на тім, що відбувався в Фльоренції, підчас якого Митрополит київський особисто заявив був, що він готов признати зверхність папи, ані в жаднім иньшій случаю його історії, не пощастило ся народови українському допровадити свої заходи до бажаної ціли, себто вернути на лоно правдивої Церкви. Хай же однак Сьв. та Столиця не тратить надії що до dokonання сього, себто довершення уні української церкви з Римом. Сьвітлої памяти його сьвятість, Урбан VIII зазначив був одного дня словами, які остали славними своєю величезною значучістю, що саме сьв. Католицька Церква привязує такій злучі: „Per vos mei Rutheni totum Orientem convertendum spero“. Слова ті ще сьогодні з своєї великої значучости нічого не стратили. Навіть навпаки.

Велика і могутна калась Росія знала се надто добре! Скоро лише заняла була Східну Галичину в роках 1914 — 1915, запрягла була всі свої сили і хитрощі, щоб вигубити українське священство і знищити греко-католицьку церкву в тій нещасній країні. Кричучим доказом того чортівського пляну було заслане в глибину Росії нашого улюбленого, і поважного Митрополита, його Ексцеленцію Андрея графа Шептицького. Численні сьвященники, вірні церкві сьв. Петра, пішли опісля в слід за своїм вельми улюбленим пастирем на нещасне заслане. Правительство російське позамикало греко-католицькі церкви і повивозило або систематично винищувало літургічні книжки та священну оздобу. Людям гнали силою на православ'я.

Росія — в сімнадцятім століттю зруйнувавши Унію на Україні, лише що здобутий військовою силою, виявившу свою варварську впертість топлем протягом пів століття в ріках крови мучеників Холмщини і Підляша за їхню вірність Сьвятій Столиці — поставила розправити ся подібним способом з тими Українцями, котрі ще остали вірними Римови — себто з населенням Східної Галичини.

Се чудо Всевишнього, що сей народ зміг остати вірним вірі батьків своїх, і треба подивляти сталість і витривалість сеї героїчної нації, яка зуміла оперти ся змаганням за жертвих вовків, радих знищити стадо сьв. того Петра.

Щоб краще зрозуміти справу, конечно згадати перше, що велику часть греко-католицького духовенства Галичини — фальшиво оскарженого шовніністичною та махієвельською політикою Поляків, ніби то воно клонило ся до православ'я — інтерновано в австрійських концентраційних таборах у стіп Альпейських та Карпатських гір, а зле сьбоджене ся з ними на тифус іх знеслабав. Много иньших сьвященників улягло ганебній карни на шибениці. Таке поступоване,

казеви правительства. На випадок, колиб парламент порішив в їх некористь, вони мають дістати від правительства відшкодування.

католицької Австрії зглядом вірного сьвященства страшенно обурило українське населене Галичини, в наслідок чого агітатори православ'я найшли пригожий ґрунт, для здійснення їхніх чортівських плянів. Однак мимом сего зловішого поступованя австрійської імперії, мимо того, що православна Росія наслала на наш народ половину свого духовенства, лише мале число сьвященників та сьвітських пішло слідами відступників.

І се все в часі, коли український народ Галичини дав найкращий доказ, що й історія знає, своєї вірности Столиці сьв. Петра і його наслідників. Примір та героїчне саможертвоване нашого Митрополита його Ексцеленції Андрея графа Шептицького, його незрівняна сила волі і його витривалість без порівняня, були огненною звіздою, якою провадив своє стадо, через що навіть не оден з противників по вірі вернув на лоно правдивої церкви, підчас коли знов инші висказували ширю симпатію і се без сумніву, запорука успіху на будуче.

Стало ся, що в перших днях російської рев. люції, нашого Митрополита випущено було на волю та позволено вернути до свого краю. Його переїзд по православній Росії був справжнім триумфальним походом. Неоден Москаль з аристократичних кругів, перенятий славою сего мученика, заявив свою готовість стати католиком. Так зажеврила в нас надія скоро вже побачити здійснене снір великого папи Урбана VIII.

Всі ті факти показують наглядно велику користь майбутню в сформованій Української Незалежної Держави, яка-б обнімала всі території бувшої Росії з полудня, т. е. України, губернії Холмську, Волинь, Підляше і Східну Галичину. Через злуку сих територій під одним правительством, вплив католицької церкви грецького обряду, який закорінив ся глибоко в Галичині, відновить традиції церкви, які ще недавно були зруйновані в провінції Холму та Волині. Поворот сих частин України до віри греко-католицької дасть їм розмаху, який похне инші провінції щоб пішли за їхнім приміром. Фактом є, що завдяки старанням, праці та пожертвованю нашого Митрополита, православний Київ отворив свої ворота для католицької церкви: там сформовану одну громаду, одну церкву збудовано; се головно між верствою інтелігентною і в рядах висших сфер прозяєть ся горяче бажане прийняти католицизм. Ся тенденція тимбільше сильною, що католицизм являєть ся на Україні під формою східного обряду. Се власне здобуде вплив тимбільший, бо для загалу, а головно вже верстви інтелектуальної, ся форма релігії з одним з кращих средств до зборюваня стремління московської політики. Тут приходять праця галицьких сьвященників, висланих в Київ та Одесу Митрополитом, котрий скоро використав присутність на Україні австрійських війск і повисилав своїх місіонарів під покришкою уніформів війскових капелчнів.

Стає отже ясно, що змаганнями українського народу є лише се, щоб допомогти місій католицької церкви. Тому отже природною річю є, що народ звертає з благанем свої очі до Святої Столиці, як до свого лучшого Приятеля, Оборонця і Підпора.

(Дальше буде).

при цих ірландських народом послів до свого парламенту, що мали утворити ірландський уряд, арештовано за виїмкою трох а один з них, посадник міста Корк, тепер умре в в'язниці у Брікстон. Англійська брутальна уоружена сила послукується воєнними судами, руїнами, мечем і вогнем та всіма можливиими формами тероризму, щоб не дати Ірляндцям цього, що через голосування в Шлезвіку зберігли там розміщені французькі війська: а саме, волю народу, як є найбільш цінним і вимовним чинником для уряду.

Армія Павленка

отримує велику підтримку від Антанти — зброєю і одежою — через Румунію. Після цього почнетесь наступ на південь на Одесу.

Протест проти варварства Поляків.

Руйнованя Києва Поляками викликало з боку Чічеріна і Раковського протест, який вони відправили до міністрів зак. справ союзницьких країв. В протесті вказується, що варварства польської військової влади перевищили усі акти вандалізму, вчинені підчас великої імперіялістичної війни. Столицю України, Київ, робить ся жертвою нечуваного мира, ця незрівняна перлина штуки церковної архітектури, єдиний в своїм роді пам'ятник зі своєю неоціненою стінною окрасою образами художника Васнецовича був висаджений Поляками в повітря. Київський міський водопровід цілком зруйновано, що рівнозначно засудженню населення більш півмільйонного міста, уряди заявляють рішучий протест перед лице народних мас усіх країв і передовсім країв Антанти, правительства котрих несуть безпосередню відповідальність за варварства польських військових властей.

Литовський міністер заграничних справ Вальдемар,

заявив польському послові Недзянковському, що Литва не може згодитись на плебесцит в Вільні; бо це булоб рівнословно плебесциту Французів в Парижі. Однак Литва радийше відірлась-би Вільні ніж згодилась-би на федерацію з Польщею.

Велике число большевицьких агітаторів арештовано польською владою в Кракові.

Большевики ведуть енергійну агітацію серед польського війська як на фронті так і в запіллі.

Маніфестації проти Польщі майже щодня відбуваються в Лондоні перед польською місією. Демонстрації уладжуються робітничими большевицькими організаціями.

Леніна легко поранив в Москві красноармеець, що вистрелив в нього з рушниці, але попав тільки в руку.

Брусілов і ще чотири большевицькі генерали арештовані і віддані під суд за катастрофу на Березині, де загинула сила большевиків.

З Тиролю доносять, що воля населення прилучити цей край до великої Німеччини, не дасться довше закрити.

Російська буржуазія в Польщі.

Втікачі до Польщі з кол російської буржуазії, помимо всієї готовности служити білій Польщі, терплять голод. Російська інтелігенція в Польщі зійшла до останнього краю нужди і відчаю.

Протезериння в Парижі.

„Pravo Lidu“ пише: В парижських крамничях вже появились таблички: „Тут говориться по німецьки; газети з Берліна й

чи пили ви вже каву з української фабрики?

Зайдіть до Григорія Кушніра
кольонія Шавієр да Сільва.

Там дістанете: каву палену найліпшої якості, без домішок, ароматичного запаху.

Café Economico, preparada por Gregorio Kuchnir.
Xavier da Silva — corr. Papanduá — Sta. Catharina.

Адвокат

Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO,
у прудентополи.

Приймає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаєте в українській мові.

Канцелярия містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір! — Позір!
ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!

Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новоотворений склеп. Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукти кольоніальні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.

Alexandre Martynec.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Найбільший український склеп в Прудентополи Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованія. Одинокa фірма, яка вдєсподієть Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найрізномородніших материй, наймодніших кольорів кавеміри, коців, готових убрань, чисто-вовняних вел, полотна, хусток, стяжок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, зеліза, машин до шиття, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свїчки мильові, а недостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами, незрівнаного смаку паленої і чай з Індий.

Завсїгди свїже насїне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнійшу до мурованя; ЧЕРЕЩИЦЮ: витревалу, найменшої ваги, а найсильнішу. Скуповую на велику скалю герву та иньші кравеві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвірє на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz
Prudentopolis, Parana, Brazil.

НОВА КРАВЧАРНЯ

Вернарда Насталлі, в прудентополи.

Виготовляє всякі убрания від найдорозших до найтаньших. Роботи виконуєт совїсно, після міри крою, і найповійшої моди, а при сїм тано.

П. Вернард Насталлі є зятєм п. Франца де Кастро, знаного приятеля Українців і члена товариства українського „Україна“.

Alfaiataria de Bernardo Nastally
Rua Ivahy (близько дому п. Василя Федуса).
Prudentopolis — Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЕП І КРАВЧАРНЯ

Прокопа Маловського,

в Прудентополи.

Вступіть, та самі переконайтеся, бо се ніч не коштує! В сїй фірмі можна вибрати собі чого бажаєте: Рїзні матерії від найдорозшої, до найтаньшої, всякого рода хустки, пилки, стяжки, рїзні нахучі мила, шкло, знаряди кухонні рїзні напитки краєві і заграничні, свїчки мильові, нафта, сіль, кави і проче.

Купуєть герву по найдутній ціні.
Крім сего робиться убрания після найновїшої моди, та не дорого. Кождий Українець повинен памятати на ключ всїх свїдомих:
„Свій до свого“!

Negocio e Alfaiataria de
Procopio Malovskyi.

Prudentopolis — Parana — Brazil.

Читайте уважно!

Хочете, щоби Ваші просьби (requerimentos) або иньші які справи були добре зроблені і прийяті, удайтеся до п. Лопатюка В. — Чому? Бо всякі справи можуть лише тоді добре вийти, як Ви представите їх в своїй рідній мові. П'єрри до урядового шлюбу, режістра дітий уроджених, померших, як і списи майна померших, удайтеся лишень до визше згаданого, а будете вдоволені.

Відня. Навіть сатиричні органи, в яких висміваєть ся державних мужів і генералів Антанти продають ся без перешкоди. А що Німців ще мало, отож тисячі німецьких газет і журналістів купують вже і читають — Французи. Це знак що наближаються дійсно нормальні часи.

Єврей англійським лицарем.

Корол Англї причислив до лицарського стану комісаря для Палестини Самуеля й надав йому інсїгнії великого британського ордену лицарів.

Правильно!

Місто Лондон вичеркнуло лїорда Френша зі списку своїх почесних горожан за те що вїшав Ірляндців. В ухвалі городської думи Лондону так написано: Виключається вїшателя Ірляндії... А кілька вїшателів українського народу займає почесні місця в державах наших сусідів!

Розумний договір.

Чеський уряд заключив з австрійським договір в справі чеських шкіл в Австрї, на основі якого австрійський уряд з'обов'язаний отворити тільки чеських шкіл з чеською викладовою мовою, кілька буде треба після числа учнів чеської народности. Пересїчне число учнів по класах має бути означене так, як пересїчне число в німецьких школах, приблизно коло 40. Приватним чеським школам має бути признане право прилюдности. Так права мають не-

вocatorів. Коли це правда, то справді переживаємо часи, які на нашому народному організмі відібується в страшний спосіб!

Ну, а гдєж той Петлюра, що так годиться з тими гнобителями нашого народу. Чому він не вставиться?

Німеччина в обаві перед війною з Польщею.

Зараз коли Франція заняла околицю Рур в Німеччині і це заняте готово стаги постійне, наколи Німеччина не вповнить своїх мирових зобовязань, в Німеччині стали побоюватися, щоб Польща, йдучи за приміром Франції, не зробила того самого з Горішним Шлеском. Поміж Францією і Польщею в європейській політиці панує дуже стиєсла зв'язь, а Польща має всі дані побоюватися, що заряджений в горішнім Шлеску плебісцит зовсім не впаде в її користь. Дїстрікти Аленштайн і Марієнведер вже подивляючою скількістю голосів заявили за Німеччинсю. Німеччина дістала подивляюче число голосів по цій причині, що в Польщі обов'язує військовий примус і Польща знаходиться в війні а ніхто не має охоти насталяти свою голову. Наслідком цього антантєска комісія знова відложила дальше переводженне плебісциту.

Др. Сїмонс, німецький міністер закордонних справ має вельми песимістичні погляди щодо сусідного пожиття Німеччини з Польщею. І колиб прийшло до війни, то тоді і Франція не оставаб нестральна. Значиться

ські школи в окрузі Цешин. Відвдяка за свободу дану Поляками Українцям в Сх. Галичині.

З Бразилії.

Ряд аргентинський позволив вивозити збіже до сусїдних країв. Мож надїятєся, що дорожнї вже не буде так іти в гору.

Торжєство названя нової улиці у Куритїбі іменем першого Єпїскопа паранського, відбулось після заповідженої програми. На сїм торжєстві явились всі достоїнники ряду паранського. В бесїдах підчас торжєства згадувано про заслуги першого Єпїскопа.

П. міністер війни, Др. Пандїа Калогєрас, має вкортці звідати рїзні стани Бразилії.

Президент Рєпублики, Др. Епїтасієйо Пессоа, заміряє відвідати Урагааб і Аргентину.

Минувшого тижня в Куритїбі відбу-

до поваги спілок англійських „Equitables pioneers of Rochdale“ і сотверити поважну фінансову українську інституцію за границею. Сьмішною видаєть ся моя думка — але лиш може остатись такю для сего чоловіка хто ніколи не мав спільного з гандлем. В гандлю добре провадженім капітал процєнтуєть ся дуже добре а при тім дуже скоро. Протягом кількох лїт з невидного базарику може статись могуча, богата інституція.

Пишу се з досьвіду.

Дня 1. вересня 1918 року наш громадський склеп заложено з капіталом 3840 пєзос паперових — вже і. жовтня 1919 року по річнім обрахунку товариство роздало своїм членам від сотків (проценту) в сумі 2.167 пєзос паперових і около 3.000 пєзос лишилось капіталу резервого крім зложених акцій. Членів було тогді 95 осіб з різними акціями. Протягом року 1920 до нинїшного дня наша кооператива побудувала будинок на магазин в коштах около 3.100 пєзос папер. а крім сего перепродала самого лиш рижу за суму 91.183-70 пєзос паперових. Про чистий дохід довідаємся по головній обрахунку котрий відбудеся в сїчні слїдуючого року. Передомною звіт „Casa Escasalu“ Sociedad Anonima в Буєнос Айрес. В році 1892 се товариство перепродало своїх товарів за суму 6.148-75 пєзос папер. в 1917 то є по 25 лїтнім істнованю, то саме товариство перепродало своїх товарів за 3.658.977-94 пєзос. Се бідні Італїї за-

Смивається продаються без перешкоди. Або танти продаються без перешкоди. Або Німців ще мало, отож тисячі німецьких газет і журналістів купують вже і читають — Французи. Це знак що наближаються дійсно нормальні часи.

Єврей англійським лицарем.

Король Англії причислив до лицарського стану комісара для Палестини Самуеля й надав йому Інсігнії великого британського ордену лицарів.

Правильно!

Місто Лондон вичеркнуло лорда Френша зі списку своїх почесних горожан за те що вішав Ірландців. В ухвалі городської думи Лондону так написано: Виключається вішателя Ірландії... А кілька вішателів українського народу займає почесні місця в державах наших сусідів!

Розумний договір.

Чеський уряд заключив з австрійським договором в справі чеських шкіл в Австрії, на основі якого австрійський уряд зобов'язаний отворити тільки чеських шкіл з чеською викладавкою мовою, кілька буде треба після числа учнів чеської народності. Пересічне число учнів по класах має бути означене так, як пересічне число в німецьких школах, приблизно коло 40. Приватним чеським школам має бути признане право прилюдності. Такі права мають чеські школи на чужій землі. Цікаво, які права мають українські школи на нашій землі в Галичині, Холмщині і т. д.

Робітництво Італії

заявило правительству, що має вже досить імперіялістичної політики й зажадало забрання військ з Альбанії. Таке становище заняла також робітничая преса. Рівночасно залізничне й корабельне робітництво ухвалило не допустити далі ніякого транспорту італійських військ проти альбанських повстанців, бо вони боронять свободи Рідного Краю, до чого кождий народ має право й обов'язок.

Упадок польської марки.

Польська марка посувається далі вниз. Останні викази нотують: 100 польських марок = 19 і пів нім. марок = 1·7 франків.

Свої свого обікрали.

Підчас наступу большевиків під Львовом комендант польської жандармерії в Пустомитах мусів було втікати на захід. З цієї нагоди скористали його краєні Поляки з села Семенівки і так його бідного обікрали що навіть бляху з кухні здерли. Коли командант приїхав назад то побачив самі голі стіни у своєму домі.

Дальші ляхські звірства.

Недавно дістали ми вістку про нечувані досі події на станиславському ґрунті.

Дня 8. вересня арештовано залізничного уряд. Загайкевича, службовиків Сидорака, Сисака і Сенчину, студ. унів. Панчака под. уряд. Целевича, жінку священника з Волчинця та учительку Світлу також з Волчинця. При арештуванні застрілено залізничника Несторака, а його жінку обробовано.

Крім цього переводяться арештування в доколичних селах. Арештованих селян переводять до Станиславова та саджають в тюрми. Посуджують їх за „большевизм“.

Родини арештованих були у генерала Павленка, який обіцяв вглянути в цю справу та представити її отам. Петлюрі.

Переживаємо тут тепер нестерпимі часи! — кажуть наші інформатори. Українська інтелігенція стоїть здалека, бо боїться про-

організмів відібується в страшній слабості. Ну, а деж той Петлюра, що так годиться з тими гнобителями нашого народу. Чому він не вставиться?

Німеччина в обаві перед війною з Польщею.

Зараз коли Франція заняла околицю Рур в Німеччині і це заняте готово стає постійне, нагоди Німеччина не виповнить своїх мирових зобов'язань, в Німеччині стали побоюватися, щоб Польща, йдучи за приміром Франції, не зробила того самого з Горішнім Шлеском. Поміж Францією і Польщею в європейській політиці панує дуже стисла зв'язь, а Польща має всі дані побоюватися, що заряджений в горішнім Шлеску плебісцит зовсім не впаде в її користь. Дістрікти Аленштайн і Марієнведер вже подивляючою кількістю голосів заявили за Німеччиню. Німеччина дістала подивляюче число голосів по цій причині, що в Польщі об'язує військовий примус і Польща знаходиться в війні а ніхто не має охоти насталяти свою голову. Наслідком цього антантська комісія знова відложила даліше переводженне плебісциту.

Др. Сімонс, німецький міністер закордонних справ має вельми песимістичні погляди щодо сусіднього пожиття Німеччини з Польщею. І колиб прийшло до війни, то тоді і Франція не осталаб неутральна. Значиться Німеччині грозить небезпека з двох сторін і це може спричинити вибух світової війни. Положенне на Шлеску знова значно заострилося по причині резигнації англійських членів плебісцитової комісії, які уступили щоб в цей спосіб запротестувати проти лихого поводження з Німцями. Поляки полягаючи на поміч Франції поводяться всюди вельми визиваючо.

Найновіші вісти.

Дня 1. м. м. умер у вязниці англійській префект міста Корк Макс Свіней по 75 днівній голодівці. При конаючім крім брата покійного і священника, власти нікого не допустили. Ірландці старались помершого поховати в Ірландії, однак власти мабуть не зіволити боячись повстання з причини його смерті. Ціла Ірландія оповита жалобою, що стратила борця і мученика народного. В кількох місцевостях прийшло до кровавих розривів.

У Франції загальний страйк робітників.

Греція стратила короля Александра, котрого покусала малпа. Лікарі ствердили закажене крові.

Польща вздержала війну.

Вільно в руках ляхських. Якийсь ген. Шеліговський заявив, що нікого не послухає, та Вільна не віддасть.

Львів освободжено від нападу большевицького. Чи довго він буде свободний, годі сказати, бо інші се роблять, що робили большевики.

Власти чеські поносили всі поль-

Українцям в Сх. Галичині.

З Бразилії.

Ряд аргентинський дозволив вивозити збіжжя до сусідних країв. Мож надіятись, що дорожки вже не буде так іти в гору.

Торжество названя нової улиці у Куритибі іменем першого Єпископа паранського, відбулось після заповідженої програми. На с'єм торжестві явились всі достойники ряду паранського. В бесідах підчас торжества згадувано про заслуги першого Єпископа.

П. міністер війни, Др. Пандія Калог'єрас, має вкоротці звідати ріжні стани Бразилії.

Президент Республіки, Др. Епітасійо Пессоа, заміряє відвідати Ураґвай і Аргентину.

Минувшого тижня в Куритибі відбулась нарада в цілі кандидатів на сенатора і депутатів Парани. Сенатором має стати Др. К. Кальзаканті — а депутатами Др. Альфонсо Камарґо, Др. Ліндольфо Пессоа да Круз Маркес, Др. Ілінійо Маркес і Люїз Б. де Соуза.

В Амазонас ріжні партії сварять ся. Часописен визивають, щоби у сю справу вгляну в ряд.

В сім місяці виїжджають Впр. о. Ігумен Маркіян Шкірпан ЧСВВ. до Рійо Гранде Суль в цілі посіщеня Українців, замешкалих в сій провінції. Одні другим переказуйте та користайте з нагоди.

Жертви на бідних у Галичині.

Прудентополіс: На весілю у Гр. Литвина 6\$, збірка у В. Жабкевича 7\$800, Петро Сосніцкий 5\$, кружок мушин з Мандурі 3\$, Гр. Гладкий 1\$, Н. Андрухів 2\$, збірка у Федька Козака 5\$700, Іван Безушко 5\$, на похороні у М. Савкова 3\$200, на цвинтарі на С. Андраде 10\$100, на весілю у Павлюка 15\$, Ст. Цікавець 1\$, на весілю у Гр. Богатчука 8\$, А. Миськів 2\$, Іван Любіна 5\$.

Разом: 79\$800

З попереднього 4.109\$570

Загальна сума 4.189\$370

Про кооперативи.

В послідних часах в кількох числах „Праці“ появилися всякого рода письма о кооперативах, Я цікаво читаю їх в тім наміри чи незнайшов бим деяких хосенних вказівок закладаня і провидженя спількового гандлю на більшу скалю. Однак ці деписи лишили у мене вражінне, що се радше приватні порахунки як користь для кооператива.

В нас на кольоні Апостолес маємо українську кооперативу, котру мріємо звести

ничею. Сьмішно вилася моя думка — але лиш може остатись такою для сего чоловіка хто ніколи не мав спільного з гандлем. В гандлю добре провадженім капітал процентуєсь дуже добре а при тім дуже скоро. Протягом кількох літ з невидного бізарику може статись могутя, богата інституція.

Пишу се з досвідю.

Дня 1. вересня 1918 року наш громадський склеп заложено з капіталом 3840 пезос паперових — вже 1. жовтня 1919 року по ріжнім обрахунку товариство роздало своїм членам від сотків (проценту) в сумі 2.167 пезос паперових і около 3.000 пезос лишилося капіталу резервого крім зложених акцій. Членів було тогді 95 осіб з ріжними акціями. Протягом року 1920 до нинішнього дня наша кооператива побудувала будинок на магазин в коштах около 3.100 пезос папер. а крім сего перепродала самого лиш рижу за суму 91.183·70 пезос паперових. Про чистий дохід довідаємся по головній обрахунку котрий відбудеся в січні слідуючого року. Передомною звіт „Casa Escasany“ Sociedad Anonima в Буенос Айрес. В році 1892 се товариство перепродало своїх товарів за суму 6.148·75 пезос папер. в 1917 то є по 25 літнім істнованю, то саме товариство перепродало своїх товарів за 3.658.927·94 пезос. Се бідні Італійці зачали тому 28 літ свій гандель з малим капіталом — нині се міліонова фірма.

Особисто знаю двох Французів в Місіонес се тому 9 літ були се два бідні агенти деяких фірм — они заложили товариство до котрих пристало більше членів французької народности — нині сі бідні колісь Французи се богати пани, мають свій тартак, млин герби, фазенди, худобу, автомобілі і т. д.

Могли се Італійці, Французи — а не могли се зробити Українці.

Чогож потреба, щоби кооператива зросла в могуту гандлеву інституцію? Двох чинників головних а іменно: добрий виділ (комітет) товариства не більше як з пять — друга річ доброго завідателя склепу (gerente). Коли комітет управляючий добірний а завідатель оборотний чоловік товариство силоміць мусить іти вперед. (Дальше буде).

Де є мій брат Іван Ломега і сестра Евка Ломега. Хтоб про них знав, або они самі, хай зголосять до Ред. „Праці“ або до своєї Сестри в Америці на адрес:

Anna Novakovska, Raven Run Pa.
North America.

ПОЗІР! — ПОЗІР!

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

„Casa Sete“ de Taufik Deiab

в Прудентополи випроде свої товари з великим одусетом. Мож набути всего, що потреба до домашнього вжитку, і що найголовніше, що тано.

Літь, бо готово пізнійше забракнуть!

СКЛЕП

НИКОЛИ КОЗЛОВСКОГО

в Прудентополи — ул. 5 de Março.

є завжди заосмотрений в найріжнороднійші товари, яких хто бажає: фазенди, залізо, знаряди домашні і т. п.

Куєє герву-матте і інші продукти кольоніальні.

Приходіть, а виїдете вдоволені!

Одинокий заклад фотографічний у
Прудентополи.
Atelier Photographico
Americano.

Miguel Kus e Max Hehl

Чи Ви вже знаєте? В Прудентополи при
улиці Dr. Afonso Samargo (напротив поль-
ського клубу) мешкає фотограф. Если хо-
чете мати гарну фотографію своєю, своєю
жінки, дітей або і цілої родини, зайдіть до
него, а одержите.

Праця гарна, точна, скоро — ціни умір-
ковані. Рівнож виконує фотографію в ко-
льорех, та після бажання побілшає

Мих. Кусь — Макс Гекль.
Прудентополис Парана

ШЕВСЬКА — РИМАРСЬКА СПІЛКА
Матвійко — Комицький.

Виконуєсь совісно, по дешевих цінах че-
ревики, чоботи, шинелі, після найновішої
моди і з найлучшої шкіри.

Рівнож виконуєсь всякого рода упряж,
сідла і інші прибори входячі в обсяг ри-
марства.

Приймаєсь замовлення, як також на скла-
ді до набути в кожній хвилі всякі прибори
і знаряди так з фаху римарського як і
шевського.

Ціни приступні — праця совісна; Мож-
на купувати і гуртовно. Кожний Українець
повинен поспирати своїх свідомих Україн-
ців-ремесників. Нині клич всюди: СВІЙ
ДО СВОГО!

Matvyiko & Komniuckyi
Prudentopolis Parana

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським
шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так
мущинам, як і жінчинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудкові,
недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкірні, різні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли бия хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним
довірем, а дістане пораду.

На відповідь залучить поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis — Parana.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години
пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще
в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті
Іраті, недалеко стациі залізничої.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший то-
вар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка.
Простора сая повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда,
товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаю-
чі можуть переночувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті,
що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і інші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра
до Прудентополи і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Parana.

Лікар і оператор

Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ

Бувший асистент клінік европейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі опе-
рації хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить
лучами „Roentgena“. Посідає власну лабораторію до бадань хемічних і мі-
кроскопових, та всяких інших бадань крови в слабостях внутренних.

Порада листовно і усно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Parana — Brazil.

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдо-
розших до найдешевших: плащі, наміт-
ки, маринарки, сподні — взагалі все,
що входить в обем кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно —
після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсідги лиш
своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“

de
Basilio Magerovskyi

Papandua Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєсь всім Українцям склеп
свідомого Українця, в котрім най-
дуть ся товари споживчі, знаряди до
домашнього вжитку. Хто що потребує
а певно що не пожалуєте, коли спов-
нить обовязок народний:

СВІЙ до СВОГО.

Купуєсь збіже і всякі продукта
кольоніяльні.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстар-
ших склепів у цілім муніци-
пію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕ-
ЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і
усе, що потрібне до ужитку домаш-
нього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.
На складі КАВА — ЦУКОР — усі
споживчі товари. Капелюхи — стрільні
артикули — окраси зі золота як брошки,
перстені, ланцуски до годинників і т. д.
Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Parana

Український склеп
ХРУНЯ І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по най-
танишій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні,
як герву-матте, обручі з тімбо, кору з
брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жов-
тий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сук-
нянні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта
по найтанишій ціні. Купує усякі
продукта кольоніяльні, а
найцікавіше, що платить до-
росше як другі склепарі.

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

CAIXA
POSTAL

BEBAM AS CERVEJAS

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого skleпу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациі залізничої.

В його skleпі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший то вар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саяя повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в саяях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі skleпом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Український Skлеп
ХРУНЯ І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по най таяншій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, ріж, капелюхи сукнянні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі skleпарі.

ПП. З КОЛЬОНІИ

прошу прийти у мій skleп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я свідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА
Один з найбільших і найстарших skleпів у цілім муніципії Іраті
Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забавляє — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій skleп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую усякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira Paraná

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS

DA

ATLANTICA

MARCA REGISTR.

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:

ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атланта

Більц

Вода Столова

Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини

Абакаші

Черешень

Малин

Помараньч

Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, є найлучше лікарство проти нашлю і відновляючий сили.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш skleп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великій вибір ріжнородних материй, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворита, осотові вовнянні убраня і многі инші товари галентарійні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід

ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна

Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.